

EL

MAGAZÍN

Divendres, 5 de març de 2021

MÚSICA ■

El Primavera Sound, el primer dels grans festivals que s'ajorna per l'any que ve

TECNOLOGIA ■

Gatorade crea un adhesiu per analitzar la suor dels esportistes amb una aplicació

ECONOMIA ■

Les oscil·lacions de preu i l'especulació al voltant de les bitcoins

ALBERT LLIMÓS

VICENÇ VILLATORO

"Som fills dels nostres pares, i som el lloc on hem nascut i on vivim"

ENTREVISTA

VICENÇ
VILLATORO

“Els meus avis eren del catalanisme popular. Ara s’estranyarien que en diguéssim així, es preguntarien si és que n’hi ha algun altre”

Vicenç Villatoro (Terrassa, 1957) va narrar a ‘Un home que se’n va’ el viatge del seu avi patern d’Andalusia a Catalunya i va novel·lar el periple dels jueus sefardites a ‘El retorn dels Bassat’. Ara tanca una trilogia sobre la migració i la identitat que li va sortir sense haver-la programat amb una tercera novel·la, ‘La casa dels avis’ (Ed. Proa). Entre Canet i Terrassa, la vida d’una parella que travessa els anys de la República, la Guerra Civil i el franquisme. Podria ser la de molts catalans.

Text: Jordi Vilarrodà
Fotografia: Albert Llimós

Ell és un manyà. Ella, una nuadora. Treballadors de les fàbriques de Terrassa. Són els avis materns de Vicenç Villatoro. “Gent comú, que té semblances amb molta gent, que no representen l’excepció sinó la regla.” Però tota vida, fins i tot la que no ha protagonitzat la història en primera línia, pot tenir un relat literari. El símbol de les seves és una casa, a Canet, que dona títol al llibre. La caseta modesta que s’han fet per passar-hi els estius i retirar-s’hi quan arribi la jubilació.

... el tenia des del principi, el títol, i prefigura l’organització del llibre. Després d’*Un home que se’n va* i *El retorn dels Bassat*, aquest es podria haver dit *Els que es queden*. La casa és metàfora de les arrels, de la persistència, una casa percebuda com *la dels avis*. Per algunes famílies seria la casa pairal, de fa segles... no és el cas. Però per a mi, ocupa tota la meua vida fins que desapareix.

És l’eix sobre el qual construeix el llibre, de fet.

Sí, aquest eix és l’espai, el lloc, la terra. I la terra com a atracció, el lloc del qual si te’n vas, penses que hi tornaràs. El filòsof Josep Maria Esquirol deia que *tornar a casa* és una expressió redundant perquè la casa és, precisament, el lloc on es torna. I l’espai és identitat. Som fills dels nostres pares, i som el lloc on hem nascut i on vivim.

Què representava per als avis aquesta casa de Canet, que ells mateixos s’havien fet?

L’encarnació d’un somni que han tingut tota la vida. Els avis eren de Macià, de la caseta i l’hortet. Havien viscut en pisos, en una Terrassa industrial, però en ells hi havia unes ganes de tornar a la terra, que es projecten a després de la jubilació i que van generar aquesta casa de planta baixa a Canet, el poble on havia viscut l’avi.

Qui eren l’Artur Lamolla i la Llúcia Vives, a

part de ser els seus avis?

Gens que conflueix en aquesta Terrassa industrial. Uns venen de moltes voltes pel país, des d’un origen italià llunyà. Uns altres, dels pobles de l’entorn. La indústria és un embut que va recollint gent del voltant: de Vacarisses, d’Esparraguera. Han començat a treballar de joves, a les fàbriques. Per sociologia i per idees, pertanyen al que ara en diríem *catalanisme popular*, i que a ells els estranyaria que en diguéssim així. Es preguntarien si és que n’hi ha algun altre.

Entre menestrals i obrers, per dir-ho així?

Els *del mig*, més aviat tirant avall que amunt. Amb inquietuds culturals que els ha portat aquesta catalanitat: cantar en una coral, ballar en un esbart... Es coneixen en aquest ambient, segurament. El meu besavi era de Lerroux, però hi va trencar i va acabar a Solidaritat Catalana. Estèticament, diria que eren més modernistes que noucentistes. El meu avi era d’aquells que, si et toquen a la taula d’un casament diràs que has estat de sort perquè riuràs.

Però us amagava una part de la seva vida, més dolorosa...

A casa l’havíem vist sempre així, alegre. Però al llarg del llibre veig pel que ha passat, exili a l’acabar la Guerra Civil, camps de presoners... M’adono que la processó li anava per dintre. Aquella alegria pren un altre valor, i em sorprèn a mi mateix, fins i tot.

Callaven per no fer patir la gent del seu voltant? Era molt propi d’aquella generació.

La meua mare va morir sense saber que el seu pare havia anat al front. Li havien amagat, de petita, no ho tenia a la seva memòria. I per a la meua àvia, que el va sobreviure uns anys i amb qui havia pogut parlar més, l’exili del seu home era com una excursió a França que vés a saber què hi havia fet allà... Com que era seductor, vital i atractiu, semblava que totes li ponien. I quan no li

ponien, no ho explicava. Quan vaig fer *Un home que se'n va*, era el meu pare que m'empenyia a continuar per explicar-li coses que ell no sabia. Vaig pensar que era una mena de patologia familiar, o de derrotat, però a l'anar parlant amb gent m'adono que és molt generalitzada, i que afecta no només els vençuts sinó els vencedors. I quan investigo els Bassat, passa el mateix amb els supervivents de l'Holocaust. Suposo que tots plegats no van voler deixar-nos en herència la ferida.

Hi ha un moment que els seus avis s'adonen que aquell paradís del catalanisme popular ja no tornarà? Ell ha estat a l'exili, ella a la presó, tots dos per les seves idees... i Franco es quedarà.

Sí, veuen que d'allò d'abans en quedarà ben poca cosa nova. La generació dels avis va ser esquinçada per la guerra, és la mateixa generació de Stefan Zweig. És a tot Europa. Amb la diferència, és clar, que Zweig decideix que se'n va, després de la tempesta. El meu model conceptual, en canvi, és *El jardí dels Finzi-Contini*, de Giorgio Bassani: s'ha destruït el jardí, i jo recordo aquell dia, en ploro la destrucció però continuo vivint. La generació dels meus pares no tenia el món d'abans, la dels meus avis sí.

La dels seus pares, més aviat se sent víctima de tot plegat, d'una infantesa que els va ser robada.

La meva mare ho va pensar molts anys. Que els avis havien patit per unes decisions que havien triat. Però ella, que havia patit per coses que havien triat... els seus pares. A ella no la deixaven entrar a jugar en segons quines cases perquè era filla d'una dona que era a la presó. Dit d'una manera: "Van pensar abans en les seves idees que en mi." La vida és això. I hi ha una altra qüestió, a vegades implícita i a vegades explícita en el llibre: ara l'avi soc jo!

I des d'aquesta perspectiva, què pensa?

Tots veiem com un triomf i una cosa desitjada que els nostres fills i nets rebin de nosaltres una visió del món, uns valors, una continuïtat... però també volem que no els passi res. I si en un moment donat les dues coses entren en col·lisió, pateixes. En aquest sentit, el llibre no és de celebració d'aquesta continuïtat, sinó d'inquietuds sobre el passat, el present i el futur.

Quan va començar amb *L'home que se'n va* pensava que això acabaria en una trilogia, o és un projecte que ha anat madurant després?

No. Però quan publico *Un home que se'n va* ja sé que les faré totes tres. Jo volia escriure sobre el fet d'anar-se'n: el verb *quedar* no sortia. Era un tema biogràfic, ja ve del principi, de *L'evangeli gris*. Decido parlar del meu avi patern, i vaig a Castro, a Còrdova, amb el meu pare. I em trobo una persona que em diu que té un vincle profund amb Terrassa sense haver-hi estat mai, perquè hi havia d'anar però a última hora la seva mare el va fer baixar de l'autobús. Per tant, tota la vida ha tingut present que hi havia un altra vida possible a Terrassa que no ha viscut. I en aquell moment entenc que la decisió de no pujar a l'autobús és tan rellevant com la de marxar del meu avi. L'avi Artur -Arturo, li diem sempre- és a Tolosa després de la guerra i va escrivint cartes a la família: en un moment donat signa Arthur, en francès. I dius: aquest home ha decidit quedar-se! Però canvia de parer, se'n va a la frontera i es deixa detenir. Ha decidit tornar? Més aviat, quedar-se. Anar-se'n, quedar-se... o tant com això la terra, la sang, la identitat. I jo sempre he cregut que una de les fonts de la identitat és la cultura.

I aquí encaixa el llibre *del mig* de la trilogia. Entremig dels avis, la història de la família Bassat, els jueus sefardites expulsats que retornen al cap dels segles. Una altra identitat.

Per a mi era un tema eteri, abstracte. Se'm fa concret quan li estic explicant a Lluís Bassat que faig *L'home que se'n va* i ell em diu que els seus avis materns eren de Corfú. "Com l'Albert Cohen." I em diu: "Sí, era el cosí germà de la mare." I em vaig sentir de la mateixa família, perquè la meua identitat es va construir en part gràcies l'Albert Cohen. Era una cosa diferent de la terra i de la sang, la cultura. La distinció entre la *identitat de sang* i la *identitat de tinta*, que fa en Roger Bartra, el fill de l'Agustí Bar-

“Les raons de marxar no són només economicistes, hi participen també els somnis i l’esperança, tan important és lloc d’on vens com el lloc on vas”

tra. La primera no la pots triar, és irrenunciable. La segona la pots triar, la pots esborrar i acumular.

Tornem al llibre que tanca la trilogia. Anant més enrere, hi ha un origen de tot. Un viatge primigeni quan un seu avantpassat marxa del poble italià de Maratea, prop de Nàpols. A la família, sabien aquest origen?

Jo sabia que veníem d'Itàlia, els Lamolla. Més del sud que del nord, però no amb una referència concreta. Però m'anava molt bé que l'avi *català* vingués, en realitat, d'un italià. El cognom és una catalanització del Lammoglia original. Vincenzo Lammoglia era el besavi del meu avi. Un fil secundari, però no pas poc important del llibre, i que significa que aquest és un país fet de sedimentació.

Quan va a Maratea, a la regió de la Basilicata, el sorprèn. És un descobriment...

Sí, faig descobriments. I trobo una simpatia. Jo sempre m'havia pensat que era més del nord d'Itàlia, de la Toscana en amunt. Però ja a Nàpols, vaig veure que allò m'agradava. I a Maratea, vaig veure que aquell poble no era un forat, no era la imatge que tenia de *Crist es va aturar a Eboli* de Carlo Levi. Quan el meu avantpassat marxa de Maratea, Nàpols és la ciutat més gran d'Europa, amb una modernitat no més petita que la de Milà o la de Torí. Però com que la unificació d'Itàlia es fa des del nord, avorten la via a la modernitat que havien començat al sud. I simpatizo amb el sud, i recelo més d'una unitat italiana que ja sempre m'havia semblat sospitosa. Miri, quan un llibre té més de sis-cents pàgines, té un

tema principal, però molts subtemes, com aquest.

El seu avantpassat surt d'aquesta Itàlia que es prepara per a un segle XIX convuls, però arriba a Catalunya... en l'inici de les carlinades.

Són guerres que s'assemblen. Les carlinades van ser molt salvatges. Però la guerra de la unificació italiana és molt menys brillant del que hem imaginat.

Per cert, ha arribat a saber mai per què se'n va anar de Maratea en Vincenzo Lammoglia?

No. Saber-ho, no ho sabrem mai. Però el relat literari et permet suposar. El que vull dir amb tots aquests llibres és que les motivacions de marxar són complicades, no estrictament economicistes. En la decisió hi participen el somni, l'esperança... i per això és tan important el lloc on vas com el lloc d'on vens. Esperes que hi hagi quelcom. Potser Vincenzo Lammoglia i el seu germà marxen perquè la família no donava per mantenir tants fills, però també m'agrada pensar que és perquè respira l'aire del seu segle. De la inquietud romàntica *avant la lettre*.

No tenia cap referència d'ell. L'ha mitificat?

Explico com m'agradaria que fos, a partir d'uns pocs fets perquè, a més, mor jove. Ara li puc dir que el vull recuperar com a personatge literari... i *regalar-li* una vintena d'anys més. Però això ja seria ficció, en aquest llibre no ho podia fer.

Tot aquest llibre és travessat de referències literàries...

A l'època italiana, hi projecto *La cartoixa de Parma* o *El Gattopardo*, quan s'estableixen a Lleida, penso en *La febre d'or* i en els temps de Canet, la mitologia de l'indiano que ve d'Espriu i de Ruyra. Allà on no arriba l'arxiu, hi arriba la literatura.

I parlant de literatura, *La casa dels avis* què és? No és ficció, però té un aire inequívoc de novel·la...

No sé encara a quin estatge s'ha de posar! No és un llibre d'assaig, no s'hi assembla de res. És un llibre de literatura, és un projecte narratiu sens dubte. I en aquest sentit s'assembla més a una novel·la que a una monografia sobre migracions o a la biografia de personatges. Per a mi és una característica més identificadora la manera d'explicar-ho que la circumstància que els fets siguin reals o no. Quan una pel·lícula s'acaba i surt el rètol que està basada en fets reals, ens importa gaire? Nosaltres ja l'hem vista, i ens haurà semblat bé si hi ha versemblança, sensació de veritat.

OPINIÓ

Carles Duarte

Donar sentit a l'univers

Vicenç Llorca és un escriptor notable que ha excel·lit en gèneres diversos, com la novel·la, la poesia o l'assaig. A *Simfonia de tardor*, la seva darrera novel·la, Llorca aprofundeix en dos dels seus grans temes: l'amor i la creació artística. En aquesta ocasió l'obra gira a l'entorn de la música i d'un compositor, el protagonista del relat, Marc Giralt, però la poesia de Màrius Torres o la filosofia de Plató també hi són presents.

L'obra transcorre entre Girona, l'Alt Urgell i Andorra i s'estructura en quatre moviments, com si es tractés d'una simfonia, articulats en capítols breus. El volum s'inicia i es tanca amb uns textos on Llorca se serveix del personatge d'un escriptor per introduir i cloure la narració d'aquesta aventura sentimental i musical. Com se sol dir en francès, *on revient toujours à ses premières amours*, és a dir, sempre tornem als primers amors. I és que la nostàlgia del que hem viscut fa temps sovint ens empeny, quan percebem amb nitidesa el pas dels anys, a intentar tornar a experimentar-ho. Això és el que li succeeix a Marc Giralt quan decideix sepa-

rar-se de la seva dona, deixant enrere un matrimoni sense fills amb infidelitats per les dues parts. De sobte, Emma, una violinista amb qui havien compartit un lluminós amor juvenil, reapareix a la seva vida després de la mort del seu marit i l'antic lligam reneix, com si es concedissin una segona oportunitat. Emma, però, ja té una oferta per treballar a Austràlia i no hi vol renunciar,

Per crear ens cal primer capbussar-nos dins de nosaltres mateixos

amb la qual cosa els camins que havien confluït al cap de tants d'anys tornen a distanciar-se.

Un accident d'esquí i una malaltia s'incorporaran com a factors que incidiran tant en el vincle afectiu com en el projecte creatiu al qual Marc Giralt està plenament lliurat, la *Simfonia de tardor*. Vicenç Llorca fa d'aquest llibre, amb la seva prosa esplèndida ("les flames vives

del foc contrastaven amb la vermellor del caliu a punt de convertir-se en cendra"), una ocasió per convidar-nos a reflexionar amb ell sobre el que l'amor i l'art representen dins la nostra existència, sobre la condició que comparteixen d'aportar als nostres dies una transcendència que dignifica la condició humana. Llorca es refereix a la música com un diàleg entre vius i morts, perquè la música de Bach o Beethoven continua commovent-nos, i parla de "compondre per comprendre", perquè, com passa amb la literatura per a un escriptor o la pintura per a un pintor, per crear, ens cal primer capbussar-nos dins de nosaltres mateixos. I sentir música, llegir un llibre o contemplar un quadre constitueixen de vegades la millor porta des d'on emprendre un viatge interior. En una carta, Emma anota: "És com si féssim la vida més forta amb la música, com si donéssim sentit a l'univers!" I és cert que, com ja assenyalava Plotí, la música és una alta expressió de la bellesa intel·ligible, que a cops, per la seva condició abstracta, assoleix una naturalesa veritablement espiritual.

Eduard Roure

BADLANDS

Som normals

Ja ens podem congratular de ser, en bona mesura, un país normal. Arrossegàvem un llarg temps frisant per assolir l'estatus d'altres nacions del món, i es comença a veure la llum al final d'un trajecte tan ardu. Certament, ens manquen la sobirania plena i les seleccions esportives, però hi anem fent els passos. El resultat de les darreres eleccions ens n'ha permès un altre, d'aquests passos, en el camí cap a l'anhelada normalitat: ja tenim la nostra ració d'ultradreta al Parlament.

Hem d'anar oblidant-nos d'aquella antiga quimera segons la qual Catalunya era un país distingit, un viver de sensibilitats diferenciades que proclamava la seva singularitat a despit de l'ombra de la cavernària Meseta. No serveix de res, això, de cara a la reivindicació de la singularitat! Si de veritat volem concórrer com a iguals en el gran concert de les nacions d'Europa, la nostra meta és la normalitat. No som uns elegits, no som uns campions mundials de res. Abandonem l'arrogància dels idealismes puerils. Si ens merei-

xem en algun moment la independència, serà perquè hurem anat assolint les fites de normalitat que s'exigeixen a qualsevol país homologable. Som una comunitat normal de l'Europa occidental que, com les seves comunitats germanes, ha decidit, via eleccions i constitució parlamentària, desentendre's de les lliçons del passat, donar cabuda a la mentida sistemàtica i la manipulació,

No som uns elegits, no som uns campions mundials de res

permetre la promoció de l'odi a tot allò que és diferent, acceptar les maneres desafidores del fanfarró violent que no sap debatre i es limita a escopir verí, concedir alegrement l'acció a les forces que volen fer retrocedir fins a les catacumbes fer llibertats individuals i socials llargament suades al llarg de l'últim segle. Enhorabona.

Confiem que, ben aviat, els despistats de cada facció deixin estar les seves valoracions supèrflues pel que fa a les eleccions: que si la majoria del bloc independentista, que si la diferència entre vots i escons, que si el domini socialista a la metròpoli. De novetat estricta només n'hi ha una, i és la que ens permet ingressar a la lliga de la normalitat internacional, la de la postveritat, el retrocés notori en tots els àmbits i la injustícia.

Atenguem, si de cas, a la caiguda dels partits que en diuen liberals o que identifiquem amb allò del centre dreta; de fet, la seva ensulsiada és conseqüència d'aquest assoliment de normalitat. En qualsevol cas, gràcies també a ells, que no van pas blasmar el supremacisme identitari, com es podia deduir dels seus discursos, sinó que el van fomentar, l'autèntic, el genuí supremacisme, per adobar el terreny a aquest intimidadors i sorollosos artífexs de la conquerida normalitat europea. Els supremacistes de l'espanyolitat.

OPINIÓ

Josep Burgaya

DES DE FORA

El fracàs de la política

La política és més necessària que mai. No només ha de ser una activitat plàcida, avorridament institucionalitzada per a èpoques d'estabilitat i bonança. En moments de mudança i en temps crítics s'hauria de visualitzar especialment que aquest és el camí, i no n'hi ha d'altre, per encaminar la societat. Vivim moments convulsos i molt confusos. A nivell global, però també i especialment, a nivell local. Conflictos enconats i fora de control que manifesten una certa negació de la política. Un fracàs de la política per partida doble, afectada tant per la pèrdua de la seva centralitat i el seu intens viatge cap a la ingravidesa, així com el deteriorament de les seves expressions institucionals, de les seves organitzacions partidàries i dels seus líders. Estem en una societat on la ciutadania ha vist desdibuixar aquesta condició fonamentalment "política", per la de consumidors compulsius, desenganyats i indiferents. La dimensió de la crisi actual té, lògicament, connotacions sanitàries, econòmiques i socials de caràcter estructural, però també de lleugeresa política en el sentit d'establir bandositats i un partidisme mal entès. S'han trencat o estan en procés de fer-ho tots els equilibris imprescindibles per a una estabilitat mínima i necessària. S'han extraviat pel camí valors fonamentals que haurien assegurat la convivència i la cohesió. Hi ha futur, lògicament, i no hauríem de caure en temptacions derrotistes ni apocalíptiques. Però són temps de falsos apòstols, de referències escasses i de lideratges febles. En èpoques de confusió, el principal perill, la nostra principal debilitat com ja assenyalava Antonio Gramsci en els seus escrits de joventut, és la indiferència.

Caldria recuperar alguns valors i

hàbits que eren inherents a la cultura democràtica, i que el seu buidatge de les últimes dècades els ha fet caure en un relatiu desús. Societats lliures i amb certs nivells de benestar i de cohesió social o ens les proporcionem a través de la revitalització del sistema democràtic, o senzillament ens condemnen al caos i en el "no hi ha sortida". Reassumir la llibertat individual i col·lectiva com a valor suprem no estaria malament, perquè hi ha la possibilitat que la donem per feta, quan en realitat és una conquesta que cal defensar cada dia contra els seus detractors, que n'hi ha i molts. Com també, hauríem d'assumir el conflicte d'interessos i els punts de vis-

Caldria acceptar la pluralitat, la diversitat, no tant com un problema i més com un valor

ta diferents com una cosa consubstancial en individus que vivim de manera agrupada. Caldria acceptar la pluralitat, la diversitat no tant com un problema i més com un valor, com una riquesa. El debat pot resultar apassionat, però el respecte i la tolerància haurien de ser línies vermelles infranquejables. La discussió, l'intent de convèncer, trobar punts en comú en la discòrdia és molt més fàcil quan s'expliciten clarament els plantejaments ideològics. Resultaria bo recuperar el concepte d'"ideologia" com una cosa positiva, no com una malaltia perillosa o com una antigalla de la qual desfer-se. La ideologia remet a un sistema de valors, a una forma més o menys

ordenada d'entendre i explicar-se el món, una estructura mental no en què tancar-se, sinó des de la qual pensar. Com seria tot molt més fàcil si la discussió política es pogués realitzar sobre projectes polítics també específics i concrets, no sobre elements de propaganda o pulsions tribals que només indueixen a la confusió i al desengany.

Caldria renovar i revitalitzar les institucions polítiques. Que ens permetin abandonar aquesta sensació d'estar davant instruments vells, en teatres o catedrals on es representen obres antigues de poc interès o en franca decadència. Les institucions són símbols en la democràcia, però també els seus pilars efectius. La renovació de formes i continguts sembla indispensable, com dotar-les de major eficàcia i de capacitat d'identificació. Tota societat, tota cultura té necessitat de renovar, de tant en tant, els seus rituals. Quan els cerimonials ens semblen ridículs tendim a abandonar la creença. Sembla insòlit que en un món on l'hem canviat gairebé tot de dalt a baix, algunes coses semblin immutables. Les sessions parlamentàries, tal com estan concebudes i es desenvolupen, semblen dissenyades pels enemics de la democràcia, i ja no diguem els actes oficials de la prefectura de l'Estat, més propis de monarquies absolutes o de repúbliques bananeres. La serietat, el respecte, la importància poc o gens tenen a veure amb formes impositives i engolades. Més de fons que de forma, és el fet que la divisió de poders de l'Estat no sigui una mera caricatura, especialment pel que fa al poder judicial. La famosa "independència" d'aquest poder hauria de ser alguna cosa més que un apel·latiu sense contingut que es va encunyar i prové del fons dels temps.

Pere Martí i Bertran

Una col·lecció amb voluntat de servei

Les Publicacions de l'Abadia de Montserrat (PAM) sempre han tingut una voluntat de servei, com ho demostren unes quantes de les col·leccions dels seus fons. La col·lecció 'Créixer', subtítolada "Una col·lecció per al creixement personal i col·lectiu" n'és un bon exemple. Ara per ara, la formen deu títols d'allò més diversos, però tots amb la voluntat d'oferir eines als pares i als educadors en general (mestres, professors, monitors...). Només amb els títols, i potser encara més amb els subtítols, ja ens farem una idea clara de la varietat de temes tractats i de com poden ser d'útils a les persones

preocupades, o simplement interessades, en aquestes qüestions: *Ensenya'm a menjar bé. Com adquirir uns hàbits alimentaris saludables*, de Gemma Ros; *En la vida i en la mort. Com acompanyar en el procés de dol els nens i adolescents*, de Meritxell Puyané i Arantxa Sabanés; *La brúixola del contacontes. Guia pràctica per a explicar contes amb èxit*, de Janet Recasens; autora, també, d'*Auxili! Rebequeria a la vista. Què fer abans, durant i després*, i encara d'*El fantasma de la por. Com ajudar els infants a superar les seves pors; Per fi junts! Parlem d'adopció*, de Marta Reinoso, Teresa Galligó i Elena Requena; *Eduquem amb*

l'esport, de Roger Pallarols. I tres títols dedicats a la lectura: el primer centrat en els infants, *Llegim? Com fer lectors entusiastes*, de Joan Portell, Anna Nolla i Montse Segarra; el segon en els joves, *Adolescents i lectura: el binomi fantàstic*, també de Joan Portell, aquí amb Gisela Ruiz; i el tercer, en les persones amb discapacitat, *Lectura i discapacitat. Què, qui, com...*, de Susana Peix i Meritxell Almirall. Ja veieu que n'hi ha per triar i remenar, cosa que és d'agrair ja que disposem de ben poc assaigat divulgatiu en català. Val la pena, doncs, que iniciatives com la col·lecció 'Créixer' arribin a com més gent millor.

LLIBRES

CRÍTICA LITERÀRIA

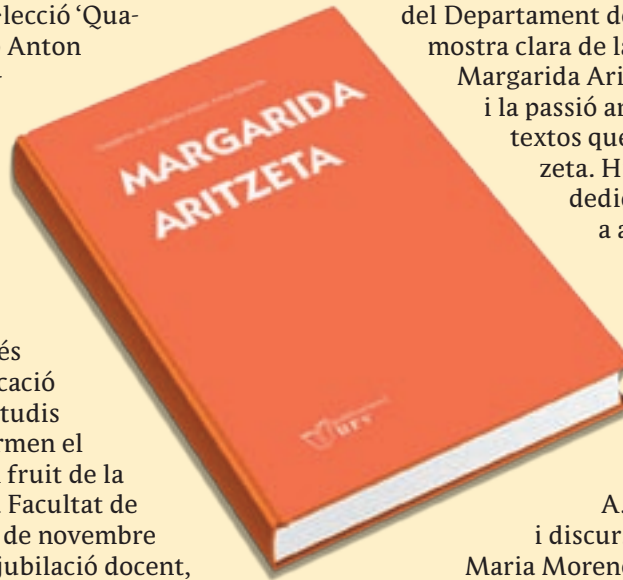
Pere Martí i Bertran

Margarida Aritzeta: més que un homenatge

S'acaba de distribuir el llibre titulat *Margarida Aritzeta*, publicat a la col·lecció 'Quaderns de la Càtedra Josep Anton Baixeras' de la URV (Universitat Rovira i Virgili). L'ha coordinat el professor Magí Sunyer, i és una mostra clara i rigorosa de la feina feta per Margarida Aritzeta pel que fa a la creació literària i assagística durant més de quaranta anys de dedicació a la literatura. Tant els estudis dels especialistes, que formen el gruix del volum i que són fruit de la Jornada acadèmica que la Facultat de Lletres li va dedicar el 27 de novembre de 2019, arran de la seva jubilació docent, com les bibliografies finals són la millor mostra d'aquesta dedicació; una mostra que la majoria d'escriptors i de crítics estarien encantats de tenir, perquè és el millor homenatge que es pot fer a un intel·lectual: difondre'n i reconèixer-ne l'obra.

Les bibliografies finals estan formades per una "Bibliografia general citada" (122 textos diversos sobre l'obra de l'escriptora valenciana, sobre moviments en què es pot incloure...) i una bibliografia exhaustiva de la seva obra, que inclou tant els estudis literaris (75 assajos diversos i 5 edicions de textos), el primer publicat l'any 1979 i el darrer el 2020, com les obres de ficció, que ara com ara consten de 39 novel·les més 10 peces de narrativa curta, la primera de 1981 i la darrera també de 2020.

Els estudis dels especialistes, precedits d'una

"Presentació" a càrrec de Carme Oriol, directora del Departament de Filologia Catalana, són una mostra clara de la diversitat de gèneres que Margarida Aritzeta ha conreat i del rigor i la passió amb què ho ha fet. Són nous textos que abracen tota l'obra d'Aritzeta. Hi predominen els estudis dedicats a la seva narrativa per a adults, tant novel·les com contes: "Aritzeta negra", a càrrec de Montserrat Palau Vergés; "La fantasia èpica de M. A.: les novel·les *Atlàntida* i *El Gorg Negre*", d'Alfons Gregori; "La música a la narrativa de la M. A.", d'Anton Cardó; "Memòria i discurs a *L'herència de Cuba*", de Maria Moreno i Domènech; "Els maquis de M. A." d'Ignasi Riera; "L'escriptura com a trencadís narratiu: *Perfils de Nora* de M. A.", de Pilar Arnau i Segarra. I els acaben d'arrodonir dos treballs dedicats a les obres massa sovint considerades menors o poc valorades per la crítica: "L'obra crítica, d'investigació i recerca literària de M. A.", a càrrec d'Àlex Broch, i "M. A.: passió per fabular. Aproximació a la seva obra literària per a joves", a càrrec de qui signa aquest article. El novè estudi, que és el primer del volum, és un magnífic repàs general de la vida i l'obra de l'homenatjada, titulat "M. A., escriure amb plenitud", d'Anna Maria Villalonga.

Un volum imprescindible per a qualsevol estudi que, d'ara endavant, es vulgui fer de la vida i l'obra de la "professora, investigadora, escriptora, activista cultural i política, dona que ha viscut i viu per la llengua, la literatura i la cultura catalanes" (p. 11).

MARGARIDA ARITZETA

Autor: A cura de Magí Sunyer
Editorial: Universitat Rovira i Virgili
Col·lecció: Quaderns de la Càtedra Lloc i any d'edició: Barcelona, 2020
Nombre de pàgines: 226

Joan Ríos i Rallé

La història d'una traïció

Basada en fets reals, *Retorn a Killybegs* és la història de Denis Donaldson, membre destacat de l'IRA i un dels líders del Sinn Féin. L'any 2005 es va descobrir que havia estat un espia que va treballar pel govern britànic durant més de vint anys. Pocs mesos després de la seva confessió, Donaldson va ser assassinat. Sorj Chalandon (Gran Premi de Novel·la de l'Acadèmia Francesa 2011), després de cobrir el conflicte d'Irlanda del Nord durant molts anys com a periodista, es va convertir en amic i germà del protagonista, i també ell es va sentir traït. "Vaig escriure aquest llibre per intentar entendre per què el meu amic va fer el que va fer, per què es va convertir en un traïdor."

La publicació original d'aquest llibre va ser l'any 2011, però ja abans, l'any 2007, Chalandon va escriure *Mi traïdor*, narrat en primera persona per l'Antoine, un jove lutier francès que als anys setanta, quan el nord d'Irlanda es troba sotmesa en una guerra civil, descobreix una empatia especial per la causa republicana, un sentiment que el porta a conèixer Tyrone Meehan, el personatge inven-

tat per l'escriptor, amb qui neix una amistat molt especial. És en aquesta primera novel·la on Chalandon, en un exercici literari sorprenent, reviu la pròpia experiència, com a protagonista, on el lector descobrirà les vicissituds que van envoltar part de la història d'Irlanda del Nord i on la majoria dels interrogants per entendre la traïció de Meehan no obtindran la resposta deguda.

Quan al cap d'uns anys l'autor escriu *Retorn a Killybegs*, decideix explicar-ho tot de nou, però des de la visió i experiència del protagonista Tyrone Meehan. Ara sí, descobrirem els orígens del nostre traïdor, les causes que el condueixen cap un destí insospitat, les misèries d'una lluita, el dolor, la venjança, la por i els límits fins on l'ésser humà és capaç d'arribar per aconseguir doblegar l'enemic.

Es en aquesta novel·la on coneixerem les raons del perquè i el com un lluitador de primera fila traïx la seva gent, els seus ideals i el seu poble i escoltarem Tyrone Meehan, el Denis Donaldson traïdor que parla de l'Antoine, el francès, el propi autor, qüestionant-se la seva implicació en aquell dia a dia sense fi i l'amistat amb el protagonista.

Malgrat ser dues novel·les que poden explicar la mateixa història, ben cert és que una no s'entén sense l'altra i són complementàries entre elles. A *Mi Traïdor* (Ed. Alianza Literaria, 2010) la primera noció de l'autor, a *Retorn a Killybegs*, el coneixement ampliat. Uns relats exquisits en primera persona que enganxen des de l'inici, una història que, si no la coneguéssim com a certa, ens semblaria inimaginable del tot.

RETORN A KILLYBEGS

Autor: Sorj Chalandon
Traducció: Josep Alemany
Editorial: Edicions de 1984
Col·lecció: Mirmanda
Any d'edició: Barcelona, gener de 2014
Nombre de pàgines: 314

NOVETATS EDITORIALS

'L'home que va viure dues vegades'

Gerard Quintana / Columna

El Premi Ramon Llull d'enguany ha estat per a Gerard Quintana, que va debutar amb èxit com a novel·lista amb *Entre el cel i la terra*. Ara torna amb la història de Salvador Martí, l'home que rep del seu pare una herència enverinada però que troba refugi en els llibres i en la poesia. Un relat on les fronteres entre màgia i realitat es desdibuixen.

'Despertar-me quan no dormo'

Miquel Desclot / Proa

Miquel Desclot posa el fermall d'or a una trajectòria literària llarga i fecunda amb el premi més important de la poesia en català, el Carles Riba. L'ha guanyat amb aquest recull, ple de referències a la tradició literària i artística, però també de diàleg amb la natura. I amb densitat filosòfica. Tot plegat amb un domini extraordinari dels recursos de la paraula.

'Hamnet'

Maggie O'Farrell
L'Altra Editorial

La història d'aquesta novel·la, avalada amb el Women's Prize de narrativa, passa l'any 1596 a Stratford-upon-Avon. El nom ens remet immediatament a Shakespeare, però no és d'ell que parla directament l'autor, sinó d'un nen, de nom Hamnet, que acabarà donant nom a l'obra teatral més coneguda de tots els temps. Literatura sobre la literatura.

'Com el salmó dins l'aigua'

J. Palau-Loverdos / Pagès. Ed.

"Els salmons no es pregunten si seran capaços o no de remuntar el riu, simplement ho fan." I salten obstacles que fan el doble de la seva alçada. Utilitzant aquesta comparació, com si es tractés d'una falla, aquest llibre ens parla de les dificultats del món d'avui en un to poc habitual. El seu autor és advocat i especialista en mediació de conflictes.

'Les nenes que llegien al lavabo'

Sebastià Portell / Ara Llibres

La imatge de llegir al lavabo és la de la lectura que no pot esperar, el llegir gairebé d'amagat perquè no pots deixar de fer-ho, que molts hem fet de petits. En quin moment aquesta passió es converteix en obligació i es perd? Sebastià Portell fa el seu primer llibre de no-ficció reivindicant el retorn al gran plaer de la lectura.

GEOGRAFIA LITERÀRIA

Llorenç Soldevila

St. Marcel de Planés

“Ja n'hi havia prou, de contemplar durant una hora l'hipnotitzant espurneig dels pedacets de prades i rostolls que esclaven la meitat baixa de la llarga muntanya de davant, com de veure el bosc que espurnejava també en ses escarpades altures i que estenia amb pinzellada negra l'ombra de ses soques per la catifa verda que cobria la terra; ja n'hi havia prou, de mirar sempre aquell riu que s'escolava silenciosament, com una cinta de vidre, a baix de tot, entre interromputs rengles de pollanques; ja n'hi havia prou, sobretot, d'apartar, enlluernada, la vista dels miserables poblets que, fugint de la canal del vent, ací i allà es redossaven a les costes, arrupits i coberts de lloses rutilants, a través de la glassa d'or que queia davant les llunyanies.

Per això, passat el miserable lloc de Planés (d'on sortí un eixam de pobres a enronnar el comboi, pidolant amb una cantarella mandrosa i ritmada que feia riure el petit i venir nyonya als grans), aquelles senyores varen fer tancar el landó, i agafant aviat un bon son, no van pas despertar-se fins a arribar a la Cantina, on calgué donar repòs als animals. Eren les cinc de la tarda; i, com que l'aire que corria per aquelles altituds convidava a deixondir-se, amos i servei van saltar a terra i van berenar de bona gana dins d'aquell hostalet que, de part de fora, s'aboca ardidament a l'esglaiador avenc. [...]

Cúmuls encesos i més blancs que la neu que les cobreix a l'hivern, guaitaven pel lloc d'aquelles muntanyasses que la imaginació comparava a colossals paquiderms petrificats. Una sobretot, la de davant per davant, tenia el perfil d'un immens elefant ventreaterrat: el color mateix, la mateixa pell ronyosa i granelluda, sense un bri de pèl visible. Més enllà de sa immensa esquena, ressortien, per escorç, monstruoses gropes de megateri, pelats i bonyeguts cranis de rinoceronts, lleument fregats de floridura. Els cúmuls blancs, que hi reposaven, guardaven igual encantament; i sota la blavor del cel, de transparència infinita, no es veia volar un ocell ni escórrer-se un nuvolet.”

Narcís Oller

AUTOR

Narcís Oller
(1846-1930)

OBRA

'Pilar Prim'
Angle Editorial, 2006

INDRET

Església de Sant
Marcel de Planés

MUNICIPI

Planoles

COMARCA

Ripollès

Sant Marcel de Planés és una església romànica del municipi de Planoles. Es troba situada en un revolt de l'antic camí ral que duia a la Cerdanya, en el desnivell del terreny, i amb un terraplè al costat sud on hi ha el cementiri. És d'una sola nau capçada amb un absis d'arc de ferradura, a l'interior, però de planta semicircular, a l'exterior. Tots dos espais s'enllacen per un arc triomfal. A l'exterior, sobre aquest arc, hi descansa el campanar d'espada de dues obertures. L'accés es fa a través del cementiri, per una porta amb llinda sobre la qual es veu l'arc de la porta original. S'hi pot llegir un fragment de *Pilar Prim* (1906), de Narcís Oller que descriu el paisatge com es veia a finals del segle XIX i l'estat miserable d'aquest poble de pas.

SCS1978 (wikimedia Commons)

LLENGUA

EL 9 ETS I UTS

162

ALTRES LLENGÜES QUE ES PARLEN A OSONA (II)

El panjabi

Com dèiem en l'anterior article, a Osona es parlen moltes llengües a part del català. Després de fer un tast de la llengua amaziga, avui dedicarem unes línies al panjabi, una llengua que es parla entre el nord-oest de l'Índia i l'est del Pakistan, a la zona coneguda com a *Panjab* (que vol dir 'cinc rius', pels cinc rius que creuen la regió).

Tot i que oralment es poden entendre perfectament, el panjabi s'escriu amb dos alfabetos diferents: el *gurmukhi* a la vessant índia i el *sahmukhi* a la banda pakistanesa del territori. Com bé sabreu, la frontera entre l'Índia i el Pakistan és una zona conflictiva, en constant disputa, i el Panjab ha viscut una diàspora que ha portat habitants seus, i per tant la seva llengua, a tots els racons del món; és la tercera llengua parlada del Regne Unit, la cinquena al Canadà i a Catalunya el

2007 la tenien com a primera llengua més de 10.000 persones.

La major part de parlants del panjabi que viuen a Catalunya tenen l'anglès i l'hindi com a segones llengües, que aprenen a les escoles índies degut al seu passat colonial. El panjabi és una llengua indoeuropea, com el català, però el seu origen comú ha quedat tan lluny en la història dels canvis lingüístics que podem trobar poquíssimes semblances entre totes dues.

Com a curiositats lingüístiques, el panjabi destaca pel seu ús semàntic del to. Oi que heu quedat sorpresos escoltant gent xinesa parlar entre ells? Les pujades i baixades de to (entès com a nota; aguts, greus...) tenen valor semàntic en el xinès i el panjabi. Així, el mateix conjunt de sons, pot voler dir coses molt diferents segons si les vocals són greus

o agudes. L'alfabet llatí no permet marcar el to, per això aquestes llengües són tan difícils d'escriure en les nostres lletres, i encara més d'aprendre a parlar-les correctament!

També, i això segur que us és més familiar, fa servir declinacions en lloc d'articles o preposicions. Els qui heu estudiat mínimament el llatí o l'alemany sabeu de què va; en lloc de posar una partícula davant dels mots per determinar-los, se'n modifica el final. "A la casa" pot ser "*casaALA*" (com a exemple gens acadèmic) o "amb el gos" "*gosAMBEL*". Per acabar-ho d'adobar, en alguns casos flexionen el verb segons el gènere. Això pot sonar molt estrany, però de fet en català ho fem sovint amb el participi... "la carta, l'he **donada** a ta mare" o "aquella sopa, l'he **tastada**". Parlant de llengües, mai som tan lluny com sembla.

Us animem a seguir aquesta secció i us convidem a fer-nos arribar consultes i comentaris a través de vic.ass@cpnl.cat

ENGLISH IN A BITE

ANGLÈS
Silent letters

Students of English will already know that English spelling can be fiendishly difficult. Even native speakers have to double-check their spelling of certain words! Here are a few of the words that prove frustrating for native speakers: *embarrassment, rhythm, definitely, separate, and accommodation*.

One reason for this is that there are a lot of words in English with silent letters, which means that the spelling does not correspond to the pronunciation.

Can you categorise the following words according to their silent letters?

castle	Christmas
ache	salmon
sign	design
Wednesday	listen
ghost	debt
guess	foreign
hour	muscle
often	choir
guard	biscuit
gnome	scissors
handsome	walk
tongue	sandwich
walk	

SILENT T	SILENT H	SILENT D	SILENT G
SILENT U	SILENT C	SILENT L	SILENT B

CATALÀ
Lletres mudes

Les persones que estudien anglès ben segur que saben com en pot ser d'endimoniadament difícil l'ortografia en anglès. Fins i tot els parlants nadius han de revisar més d'una vegada l'ortografia d'algunes paraules! Aquí teniu algunes paraules que poden ser frustrants per a parlants nadius: *embarrassment, rhythm, definitely, separate i accommodation*.

Un dels motius que genera aquesta frustració és el fet que en anglès hi ha moltes paraules amb lletres mudes, cosa la qual vol dir que la seva ortografia no es correspon amb la pronúncia.

Categoritzeu les següents paraules d'acord amb les lletres mudes.

Les solucions de la setmana anterior: ■ 1d; ■ 2e; ■ 3a; ■ 4f; ■ 5b; ■ 6c.

MÚSICA

EL CLÀSSIC

Sagi Serra

DAVID BOWIE
'Ziggy Stardust'
RCA/Virgin, 1972

El títol complet d'aquest disc és *The Rise and Fall of Ziggy Stardust and the Spiders from Mars* i en un viatge d'11 cançons David Bowie, convertit en Ziggy Stardust, explica la història d'un extraterrestre andrògin que arriba a ser una estrella del rock però acaba essent víctima del seu propi èxit. Ziggy Stardust va acompanyat de les "Aranyes de Mart": Mick Ronson, guitarra i piano; Mick Woodmansey, bateria, i Trevor Bolder, baix. Hi ha temes de rock contundent, amb la guitarra elèctrica guiant el viatge ("Soul Love", "Moonage Daydream") fins a alguna balada on és la guitarra acústica qui comenta el paisatge ("Starman", "Lady Stardust"). El disc està considerat un dels millors de David Bowie i del rock. De fet, el període que van treballar junts Bowie i Ronson va ser l'època més creativa de Bowie: *The Man Who Sold*

The World (1971), *Hunky Dory* (1971), *Aladdin Sane* (1973), *Pin-Ups* (1973). La foto de la portada és de Brian Ward, és en blanc i negre pintada a mà, imitant una mica l'estètica de la pel·lícula *A Clockwork Orange*, de Stanley Kubrick, estrenada un any abans, el 1971. A la contraportada del disc, al capdavant de la llista de cançons hi ha una curta però precisa recomanació: "To be played at maximum volume". Feu-ne cas.

NOTES

No hi haurà Primavera Sound fins al juny de 2022

Els grans festivals de música d'estiu, si més no els que s'acostumen a *consumir* a peu dret, comencen a anunciar suspensions. La més sonada és la del Primavera Sound, que aquesta setmana ha anunciat que ajorna al 2022 l'edició prevista inicialment per als dies 2, 3, 4, 5 i 6 del juny d'enguany. Segons expliquen els organitzadors en un comunicat, han pres la decisió "per la incertesa al voltant del marc legal per a grans esdeveniments a les dates originals del festival". És la segona vegada que s'ha d'ajornar el Primavera Sound, ja que el 2020 tampoc es va poder dur a terme. Els organitzadors asseguren que s'oferirà la possibilitat de conservar les entrades per a l'any vinent però també

permetran sol·licitar la devolució a partir del dimecres 2 de juny, que és quan s'anunciarà el cartell del Primavera Sound de 2022. "Us ho compensarem doblement l'any que ve", garanteixen des de l'organització. El Primavera Sound, precisament, havia patrocinat l'estudi que es va fer a la sala Apolo de Barcelona d'un concert amb proves d'antígens que es va considerar tot un èxit, ja que no es va produir cap contagi. La intenció del Primavera era fer servir aquest mecanisme per garantir el festival aquest estiu, però la incertesa ha estat massa gran i han decidit d'ajornar-ho. Pel que fa als altres dos grans esdeveniments musicals que acull la capital catalana a les portes de l'estiu, encara hi ha incertesa. Des del Sònar no s'han pronunciat mentre que el Cruïlla, de moment, tira endavant.

EL TEST

Vicenç Puigví

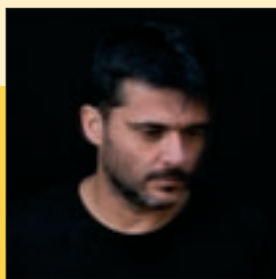
Primer instrument que vas tocar? El baix elèctric. **Primer grup del qual vas formar part.** The Little Shepherds (Els Petits Pastors) quan tenia 14 o 15 anys. **Primer concert dalt d'un escenari.**

Un concert a la festa de fi de curs a l'institut. **Primer disc que et vas comprar?** *Let It Be*, de The Beatles. **Quants discos tens?** Dec tenir al voltant d'un miler de discos. **Salva'n tres.** *Dioptria*, de Pau Riba; *Les quatre estacions*, de Vivaldi, i *Revolver*, de The Beatles. **Grups (o músics) de capçalera.** The Beatles, Pau Riba i The Police. **Un concert (com a públic) per recordar.** Paul McCartney al Palau Sant Jordi de Barcelona.

NOVETATS DISCOGRÀFIQUES

Jordi Sunyer

MIQUEL ABRAS
'La felicitat també plora'

Fent cançons, el bisbalenc Miquel Abras és com un llibre obert. I en el seu onzè disc (aviat és dit!), amb una magnífica col·lecció d'11 peces enregistrades per cinc productors diferents, retrata com ningú estats d'ànim d'aquells que, gràcies a la seva veu trencada marca de la casa, fan posar la pell de gallina. A *Quan més parla el silenci* canta al desamor, a *Què serà de les nostres vides* es posa nostàlgic i parla de quan era (més) jove, i a *La felicitat també plora*, la que dona títol al disc, deixa clar que també hi poden haver llàgrimes d'alegria.

CLARA PEYA
'Perifèria'

La pianista i compositora Clara Peya segueix en estat de gràcia i aquesta setmana ha publicat *Perifèria*, un disc on toca el piano de paret (a la recerca d'un aire de *perifèria*) que s'embolcalla de l'habitual sonoritat pop amb electrònica minimalista. Habitualment, a cada disc Peya fitxa alguna veu i ara ha deixat Magalí Sare (anteriorment també havia comptat amb Elena Gadel, Nina, Bikimel, Sílvia Pérez Cruz...) i ha pescat Enric Verdaguer, tota una descoberta. També hi canten l'actriu Alba Flores i la xilena Ana Tijoux, que fan un duet a *Mujer frontera*.

GRUP AIGUAVIVA
'Llach Jazz'

Darrere el Grup Aiguaviva hi ha la veu de la històrica Araceli Aiguaviva, que ha reunit unes quantes patums del jazz nostrat vinculades al Taller de Músics de Barcelona (David Pastor a la trompeta, Ramon Díaz a la bateria, Yeray Hernández a la guitarra i la producció...) per fer un disc de jazz clàssic versionant cançons de Lluís Llach. El resultat és desigual i si no coneixeu la discografia de Llach no seria aconsellable començar per aquí. De tota manera, hi ha alguns passatges interessants i, com a curiositat, té la seva gràcia.

TECNOLOGIA

Arnau Jaumira

Els drons en primera persona

La marca xinesa DJI fa temps que sona entre els aficionats als drons de consum. Els seus preus competitius amb una gran qualitat d'imatge i que permeten fer vídeos espectaculars han disparat la venda d'aquests aparells en els darrers dos anys. Ara, però, DJI fa un pas més per fer més conegut un altre sector dels drons, els FPV (First-person View). És a dir,

aeronaus comandades en visió en primera persona que són les que es fan servir per fer acrobàcies o en les curses de drons, una competició encara molt desconeguda. Es tracta doncs del vessant més lúdic i alhora competitiu d'aquest sector. Per pilotar-lo calen unes ulleres amb la pantalla que fan que l'experiència sigui totalment immersiva. DJI, però, arriba canviant certs conceptes

DJI revoluciona els drons FPV (First-person View) amb un nou aparell amb la tecnologia més innovadora del sector

del món FPV. I és que normalment els usuaris són molt aficionats i ells mateixos es compren els diferents components, els munten i comencen a volar. En aquest cas DJI posa el dron ja muntat, a punt per volar només treure'l de la caixa.

Els que l'han provat asseguren que l'experiència és a un altre nivell i que la sensació d'estar volant és molt real. El que també fa diferent el dron DJI FPV d'altres del mateix sector és la càmera, que és molt superior, amb qualitat 4K i capaç de gravar a 60 fps i amb un camp de visió de 150 graus.

Les característiques quant a velocitat tenen poc a veure amb un dron de consum. El DJI FPV arriba fins als 140 km/h. El dron ja està disponible i es pot trobar per un preu de 1.349 euros en el seu paquet estàndard, que inclou el dron, el control remot i les ulleres, els cables i la bateria.

Gatorade és mundialment coneguda com a fabricant de begudes isotòniques per a esportistes per recuperar forces. Ara, però, explora nous camins amb un *wearable*. La paraula no és nova, significa tecnologia portable o per vestir. Coneixem rellotges, ulleres o també alguna polsera, però ara també hi ha adhesius directament per a la pell amb capacitat per detectar coses. En el cas de Gatorade, acaba de llançar al mercat el Gx Sweat Patch, un dispositiu capaç d'analitzar la nostra suor i generar un perfil únic per a cada usuari.

Aquesta anàlisi permet saber quan ens hem deshidratat durant un entrenament o la pèrdua de sodi que hem tingut. Perquè funcioni correctament ens hem d'enganxar l'adhesiu a l'avantbraç esquerre mentre fem exercici. Un cop s'hagi acabat l'entrenament s'ha d'escanejar l'adhesiu des de l'aplicació mòbil i això genera el perfil de

suor de l'usuari. El funcionament en si de l'aparell és senzill. A mesura que fem exercici i suem més, es van omplint uns petits canals i un altre de més petit enfocat a recollir el sodi. És, fent el símil, com una barra de progrés que s'omple a mesura que suem.

De fet l'adhesiu no té parts electròniques ni tampoc Bluetooth, sinó que és l'aplicació del mòbil la que interpreta la fotografia de l'adhesiu.

L'aplicació per a mòbils és la part clau de la tecnologia, perquè a banda de dir-nos el que hem perdut

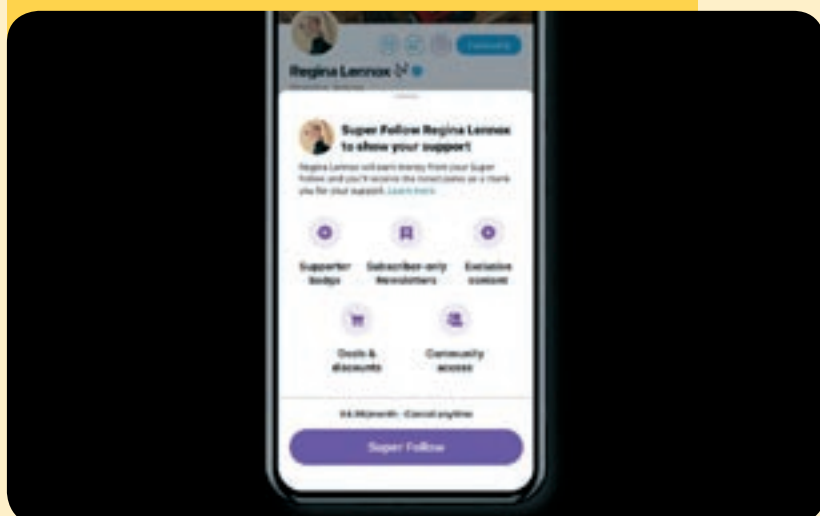
també ens ofereix recomanacions per millorar el rendiment de l'atleta. Els adhesius, és clar, són d'un sol ús però el preu no és excessiu si ets el perfil indicat. Gatorade els ven en packs de dos adhesius per 25 dòlars.

Gatorade entra al sector de la tecnologia portable amb uns adhesius i una aplicació mòbil que hi va relacionada

Adhesius per analitzar la suor

Arriba el Twitter de pagament

Twitter ha sigut des de sempre una xarxa social gratuïta. De fet ho seguirà sent, però Twitter ampliarà aviat el seu model de negoci –que fins ara es limitava a incloure publicitat als *timelines* dels usuaris– a través de subscripcions a contingut exclusiu d'alguns usuaris. S'anomenarà Super Follow. La companyia

californiana ho va explicar la setmana passada en l'esdeveniment per a inversors que fa anualment.

Serà una forma que els usuaris puguin donar suport a creadors i editors a Twitter.

El Super Follow tindrà un cost de 4,99 dòlars al mes i permetrà accedir a contingut exclusiu amb alguns tuits que estaran restringits, accedir a un grup comunitari, subscriure's a un butlletí informatiu o poder lluir

S'activarà la funció Super Follow, que permetrà accedir a contingut exclusiu per 4,99 dòlars al mes

una insígnia al teu nom d'usuari de Twitter que indiqui el teu suport. Aquesta última característica és similar a la que ja es fa servir a Twitch, la plataforma de *streamers* d'Amazon.

Un altre dels aspectes en els quals treballa Twitter és en la creació de Comunitats. Una funció que podria assemblar-se als grups de Facebook. Les persones poden crear i unir-se a grups amb un interès comú. D'aquesta manera podem trobar tuits sobre temes concrets, adaptats als nostres interessos.

Twitter també va anunciar que està desenvolupant un Safety Mode. Un mode segur amb el qual els usuaris donen permís a Twitter perquè bloquegi i silenciï automàticament comptes que puguin estar incomplint les normes comunitàries de Twitter. De moment cap de les funcions té data de llançament, però arribaran pròximament en període de proves per a alguns usuaris.

ECONOMIA

ELS PARQUETS

Joan Carles Arredondo / @joancarredondo

BITCOINS I MUNTANYES RUSSES

Fer la goma és una expressió molt gràfica que s'utilitza en ciclisme, i en altres esports, quan hi ha corredors que sembla que es despenjin de la primera posició i al cap d'una estona tornen a ser al davant. És, aproximadament, el que fan Jeff Bezos, el fundador d'Amazon, i Elon Musk, el fundador de Tesla, en el lideratge de la principal riquesa mundial. Ara hi ha Bezos al capdavant, però fa només unes setmanes era Musk (cal tenir en compte que es compta el patrimoni i les fluctuacions dels preus de les respectives empreses en borsa acaba influint en alguns milers de milions de dòlars que fan canviar les posicions).

El canvi de lideratge en el rànquing de riquesa es fa associar fa només unes setmanes a unes declaracions, i també actuacions, de Musk sobre el bitcoin. Va defensar d'invertir en aquesta criptomònada i, el que és més significatiu, va avançar que la seva empresa el començaria a acceptar en les transaccions de compra i venda. I també va adquirir bitcoins per valor de 1.500 milions de dòlars.

Si un senyor que té una fortuna calculada en més de 180.000 milions de dòlars decideix fer el pas d'invertir en un determinat producte, l'atenció sobre aquest producte es dispara. Musk no ha popularitzat bitcoin, que ja tenia la quota de celebritat guanyada per mèrits propis, però ha fet girar els ulls a molts que preferien viure-hi d'esquena. Que un mitjà de pagament acabi sent acceptat per una empresa de repercussió mundial juga molt a favor de rebre la consideració de moneda de canvi. El cas és que després de l'anunci de Musk, bitcoin –que estava en un dels seus periòdics trams alcistes– va començar a perdre valoració i el multimilionari va passar a ser multimilionari, igualment, però una mica menys.

Els periòdics trams alcistes de bitcoin no són nous. Tampoc ho són les davallades importants que se succeeixen a cada gran pujada. Però, paradoxalment –o potser no–, quan més interès suscita aquesta criptomònada és quan viu períodes alcistes, com el que ha viscut en els últims mesos. En el període alcista d'aquest mes de febrer, el bitcoin va arribar a una cotització de més de 54.000 dòlars.

Musk feia broma a Twitter dient que li semblava un preu molt alt; no l'errava. Al cap d'una setmana, el preu havia baixat un 19%. També és cert que fa mig any el preu no passava dels 10.000 dòlars.

Tot plegat passa per la mateixa naturalesa de la criptomònada. Rere bitcoin hi ha el no-res. No és una acció d'una empresa, que suposa una participació en els resultats de l'activitat d'aquesta empresa, o un bo públic que dona dret al retorn dels diners i el seu rendiment en compliment de les condicions amb què va ser adquirit. El bitcoin depèn de la consideració que en tingui el mercat en el seu moment. És a dir, que hi hagi algú disposat a comprar-lo, com passa amb les joies, amb l'or, amb un habitatge o fins i tot amb les tulipes, com va passar a Holanda en el segle XVII en el que els manuals d'història econòmica qualifiquen com la primera bombolla de la història.

El punt d'inflexió de bitcoin arribarà si comença a generalitzar-se el reconeixement com a mitjà de pagament, com semblava apuntar el fundador de Tesla. Però perquè això passi, hi ha una tendència que hauria de canviar: difícilment un mitjà de pagament podrà arribar a consolidar-se si la seva volatilitat –el canvi de valor– és tan acusada com per variar en, res, 10.000 dòlars amunt o avall en una sola setmana. Però, si mai arriba aquest moment, quina diferència hi hauria entre invertir en bitcoin, en or o en corones noruegues? El bitcoin perdria el glamur que li dona la novetat, el fet de ser relativament

desconegut.

Com en tantes altres novetats, el bitcoin té detractors i defensors. Entre aquests últims, es dona la circumstància curiosa que hi ha els triomfadors del capitalisme més liberal, com el mateix Musk i alguns antisistema que veuen aquest vehicle inversor com una alternativa a l'establishment que representen els bancs centrals. Efectivament, el bitcoin i les criptomònades escapen al control oficial que es pot considerar que representen aquestes institucions que, en una reedició de la màxima de si no es pot amb l'enemic, el millor és unir-s'hi, estan treballant en el disseny de les seves pròpies criptomònades. Ho va fer Veneçuela amb el petro, en circumstàncies tan extremes com es pot intuir en aquell país, com a la suposadament estable Europa. Hi ha aspectes de les criptomònades que les fan atractives, especialment l'aparent seguretat respecte a frauds.

El temps de les criptomònades oficials s'acosta, però mentrestant continuen triomfant les originals, les que es fabriquen de manera artesanal (és un dir), un a un, a partir de combinacions úniques d'algoritmes (que, per cert, provoquen un elevat consum energètic, que és un dels aspectes que es critiquen d'aquestes criptomònades). Triomfar és equivalent a revaloritzar-se, però aquest també és un aspecte incert. Davant d'aquesta situació, a la pregunta habitual de què ha de fer un inversor potencial davant d'aquesta moneda, la resposta

no pot anar més enllà de recomanar precaució. I també recordar la història: diu la llegenda que poc abans del crac borsari del 1929, John Rockefeller es va vendre totes les accions quan va sentir el noi que li enllustrava les sabates parlar d'inversions a la borsa. Avui, queden pocs enllustradors, però moltes veus no sempre il·lustrades que parlen de bitcoin i, per a ells, perdre algun miler de milions de dòlars és força més dolorós que per a Elon Musk.

INDICADORS

Caiguda de matriculacions

Les matriculacions de turismes nous es van desplomar un 38,5% al febrer a Catalunya en comparació amb el mateix mes de l'any passat, fins arribar a les 7.893 unitats, segons han informat aquest dilluns les patronals Anfac, Faconauto i Ganvam. Les vendes de turismes s'han enfonsat durant els dos primers mesos de l'any 2021, amb caigudes de dos dígits.

El doble de microcrèdits

La demanda de crèdits al consum es va multiplicar per 2,5 entre març i novembre de l'any passat a l'Estat, segons dades del Banc d'Espanya. La situació econòmica derivada de la pandèmia és la causa directa d'una tendència que afecta grups de població, com treballadors afectats per ERTO. La situació preocupa els experts, que alerten d'una onada de sobreendeutament si la situació es descontrola.

ALEGRIA INTERIOR

Antoni Lacueva / antoni@mindfulness-barcelona.com

10 mecanismes de funcionament de l'atenció plena o 'mindfulness'

Els científics han intentat cada vegada més comprendre com funciona l'atenció plena i s'han presentat un seguit de propostes basades en l'evidència sobre com funciona l'atenció plena i aquestes continuen actualitzant-se a mesura que sorgeixen nous coneixements d'investigació.

Tenint en compte una varietat de teories basades en evidència, a continuació es descriuen breument 10 mecanismes d'acció que influeixen en millores de la salut, el benestar i el funcionament humà atribuïdes a l'atenció plena o *mindfulness*:

1. Canvi de percepció:

Practicar l'atenció plena crea un canvi de percepció en la forma en què responem i ens relacionem amb els pensaments, sentiments i estímuls sensorials. Aquesta major distància perceptiva ajuda a formular una visió menys estàtica de nosaltres mateixos i del món que ens envolta, relacionant-nos amb l'experiència com un fenomen observable.

2. Consciència corporal i situacional:

Ser més conscient del cos pot ajudar a fomentar una millor postura corporal, equilibri, bones formes de moviment i autocura orientat al cos i una major consciència de la situació també pot conduir a una sèrie de beneficis, com millores en la competència per a la presa de decisions, avaluació de riscos i compliment de tasques.

3. Desafecció:

L'atenció plena o *mindfulness* augmenta la capacitat per no aferrar-se a idees, conceptes, objectes, possessions, circumstàncies, situacions i experiències.

L'ús de l'atenció plena per tornar-se menys enganxat arriba a millorar la satisfacció amb la vida. Actitud oberta i creativa.

4. Canvis en el funcionament del cervell:

La pràctica de l'atenció plena produeix canvis neurològics en diverses àrees del cervell, com l'escorça cingulada anterior, l'ínsula i les estructures de xarxa de la manera predeterminada. Aquests canvis influeixen en una sèrie de funcions fisiològiques i psicològiques, que van des de com processem nova informació fins a mantenir les nostres emocions en equilibri.

5. Acceptació:

L'acceptació és una part important de l'atenció plena i s'entén que millora la capacitat per estar satisfet amb les circumstàncies en què ens trobem i no vol dir que no haguem de prendre les mesures necessàries per millorar la situació amb atenció plena.

6. Augment de l'espiritualitat:

El creixement en l'espiritualitat també ajuda a ampliar la perspectiva de la vida i condueix a una reavaluació de les prioritats de la vida.

7. Regulació de les emocions:

La major capacitat per autoregular les emocions i els pensaments no només fa que sigui més fàcil atendre processos emocionals o cognitius inútils sinó que també pot millorar les habilitats interpersonals i de relació.

8. Disminució de l'excitació biològica i psicològica:

La respiració conscient o la consciència de la

respiració és una part important de la pràctica de l'atenció plena i s'ha demostrat que augmenta la producció en un nervi cranial primari conegut com a nervi vague, que s'estén des del tall cerebral fins a l'abdomen, ocasionant una reducció de la freqüència cardíaca i respiratòria, el que ajuda a fomentar la calma i la relaxació, així com a millorar la capacitat per fer front a situacions estressants.

9. Regulació de l'atenció:

L'atenció plena ajuda a perfeccionar les habilitats d'atenció. Durant la pràctica de l'atenció plena, la idea no és centrar tota l'atenció en un objecte com la respiració, la postura corporal, els sons de la natura, moviments corporals o fenòmens mentals, sinó descansar aproximadament entre el 40% i el 50% de l'atenció en un punt focal determinat mentre romanem conscients i oberts al que pugui estar passant.

10. Deixar anar:

A l'aplicar conscientment la consciència a l'anar i venir dels fenòmens mentals i sensorials, l'atenció plena pot ajudar a conrear una major comprensió de la naturalesa transitòria o impermanent de la vida.

Antoni Lacueva
Biòleg
Instructor Mindfulness-MBSR
Didacta PNL-Coach

L'HORÒSCOP

Roser Bona

Del 5-03-2021 al 11-03-2021

ÀRIES (Del 21 de març al 20 d'abril)

Mart transita per Bessons i sents l'energia resoltent assumptes ràpidament. Et mostres més comunicatiu. Si tenies un problema per resoldre amb un germà, tens oportunitats.

TAURE (Del 21 d'abril al 20 de maig)

Amb Mart a la Casa II pots disposar d'una nova font d'ingressos, necessària per resoldre les teves necessitats. Ves amb compte a menjar massa, els nervis poden portar ansietat.

BESSONS (Del 21 de maig al 21 de juny)

Mart et dona una empenta per dur endavant un projecte laboral, iniciar una conversa difícil o declarar-se a la persona que t'agrada. Ves amb compte a dir les coses sense filtre.

CRANC (Del 22 de juny al 21 de juliol)

Amb el trànsit de tres planetes per Casa IX, cerques la teva pròpia filosofia de vida. L'amor pot aparèixer en un mitjà de transport. T'anirà bé cansar-te per dormir millor.

LLEÓ (Del 22 de juliol al 23 d'agost)

El Sol a Casa VIII porta un moment de transformació interna important. Amb Mart a Casa XI, vigila amb les friccions amb amics, que podrien provocar el final d'una amistat.

VERGE (Del 24 d'agost al 23 de setembre)

El sector professional s'activa i pots iniciar un projecte laboral pel teu compte. Amb Sol, Venus i Neptú per Casa VII, els assumptes de parella passen per un moment dolç.

BALANÇA (Del 24 de setembre al 23 d'octubre)

Mart a Casa IX fa que vulguis sortir de l'entorn habitual. Si no pots per les restriccions, l'esport o l'estudi de matèries que t'interessin t'ajudaran a desconnectar.

ESCORPÍ (Del 24 d'octubre al 22 de novembre)

Mart comença a transitar per la teva Casa VIII i és hora de resoldre qüestions relatives a l'economia. Forta atracció sexual amb una persona que has conegut darrerament.

SAGITARI (Del 23 de novembre al 21 de desembre)

S'activa el sector de la parella. Augment dels contactes i de la vida social. Una persona del teu entorn diari pot manifestar una actitud hostil amb tu. No siguis reactiu.

CAPRICORN (Del 22 de desembre al 20 de gener)

S'activen els assumptes laborals i augmenten les responsabilitats al lloc de feina. El ioga o la meditació seran uns bons aliats per equilibrar la teva ment i el teu cos.

AQUARI (Del 21 de gener al 19 de febrer)

Mercuri amb Júpiter al teu signe dona una bona obertura de mires i la fe necessària en tu mateix per emprendre un projecte. Comunicació amb persones d'altres nacionalitats.

PEIXOS (Del 20 de febrer al 20 de març)

Amb Mart a Casa IV, els assumptes de la llar s'haurien de resoldre. Possibles reformes o un canvi de residència. Mercuri i Júpiter a Casa XII inclina als somnis profètics.

CINEMA

LA CRÍTICA DE LA SETMANA

Joan Salvany

'Malcolm & Marie'

De Sam Levinson

Una vegada més, Zendaya, premi Choice Awards, salva una pel·lícula de Sam Levinson, no confonguem amb Barry, i que amb la seva maduresa analitza la complexitat de les relacions personals. Un punt teatral, quasi tot passa en una casa, però com si fos un debat. Levinson s'encarrega de repartir i equilibrar les intervencions, els peus i els diàlegs.

Fidel seguidor de Cassavettes, té la substància suficient com per introduir-se en l'ànima dels analitzats. Una parella, com un concert a duo, interpreten dues persones (Zendaya i John David Washington) en els papers d'un

director de cine i la seva promesa. Es posen a prova quan tornen a casa després de l'estrena d'una pel·lícula, i esperen la reacció de la crítica.

Levinson manté un equilibri de moure-ho tot, però sense moure's, com el golf. Virtuós i atractiu tot acaba donant un resultat al duel amorós, un cop passats els comptes pendants i els retrets habituals, en un film devastador en temps de pandèmia. Una sensibilitat exquisida per la fragilitat dels sentiments quan no es treballa, un tractat sobre tot el que tapa la comunicació. Cine dins del cine, però molt, molt endins del cine.

OFERTA CULTURAL

V. Bigas / T. Terradas

El circ porta el seu 'Estat d'emergència' a L'Atlàntida

'Estat d'emergència', amb Producció Nacional de Circ. L'Atlàntida, Vic. Dissabte, 6 de març, 18h.

El circ és un dels sectors artístics que està passant més dificultats en aquest temps de pandèmia. I en aquest context és com s'ha creat aquest espectacle familiar per apropar el món del circ a públics més amplis, que han impulsat el Departament de Cultura de la Generalitat i el Grec Festival de Barcelona amb la posada en marxa de la Producció Nacional de Circ.

Marco Mezquida, a Granollers

'Talismán', Marco Mezquida. Casino de Granollers. Divendres, 5 de març, 20h. Marco Mezquida, una de les figures més destacades de l'escena jazzística actual, torna al Casino per presentar el seu nou treball *Talismán* al costat del percussionista Aleix Tobias i el cellista Martín Meléndez.

MIREIA MIRALLES

'La infanticida', al Cirvianum

'La infanticida', amb Neus Pàmies.

Teatre Cirvianum, Torelló. Dissabte, 6 de març, 20h.

Marc Rosich ha fet l'adaptació d'aquest monòleg de Caterina Albert –que utilitzava el pseudònim de Víctor Català– que trenca amb els dogmes del paper de la dona. La interpretació va a càrrec de Neus Pàmies i Clara Peya hi ha posat música.

Un festival que no hauria d'existir

FemPop. El Festival Que No Vol Existir. Sala Nau B1 de Roca Umbert, Granollers. Divendres, 5 de març, 20h.

La tercera edició del festival presenta tres propostes protagonitzades per dones, dues procedents de Catalunya i dues de França. Actuaran Tronco, amb els germans Conxita i Fermí; Grauwi i Marta Cascales Alimbau, i la cantant Augusta.

El Quartet Atenea actua a Mojà

Concert del Quartet Atenea.

Auditori Sant Josep de Mojà. Dissabte, 6 de març, 18h.

Aquest quartet de joves músics formats a l'ESMUC o al Conservatori del Liceu oferiran obres de Robert Schumann, Dimitri Shostakovich, Benjamin Britten i Juan Cruz-Guevara.

CINECLUB

'The Farewell'

CINECLUB VIC

9 de març, 20h. L'Atlàntida. VO subtitulada

EUA-Xina, 2019. Dir.: Lulu Xang. Després de descobrir que la seva matriarca pateix un càncer de pulmó, la família decideix convocar una reunió familiar a la Xina on s'espera que hi assisteixi tothom

que l'ha conegut a la seva vida. Els pares de la Bili, que viuen a Nova York, es neguen a participar-hi, però ella s'entossudeix a fer el viatge per acomiadar-se de la seva àvia i reforçar els vincles perduts.

'23 paseos'

AC GRANOLLERS

5 i 7 de març, 19h. Cinema Edison. VO subtitulada

Regne Unit, 2020. Dir.: Paul Morrison. Dave i Fern són dos desconeguts de certa edat que han patit per circumstàncies de la vida. Es coneixen mentre treuen els seus gossos

a passeig i durant un total de 23 passejos aflora una història d'amor entre ells. Però cap dels dos ha estat del tot honest amb l'altre i el seu futur pot veure's compromès pels secrets que s'han guardat.

'La hija de un ladrón'

CINECLUB SANT ESTEVE DE PALAUTORDERA

5 de març, 19.30h. Casal Municipal de Sant Esteve

Espanya, 2019. Dir.: Belén Funes. La Sara té 22 anys, ha estat sola tota la seva vida però ara té un nadó i vol formar una família amb el seu germà petit i el pare del seu

fill. Després d'anys d'absència, el seu pare surt de la presó i decideix reparar-se a les seves vides i ella veu que és el principal obstacle per als seus plans.

CINEMES

14 DÍAS, 12 NOCHES

Canadà 2019. Dir. Jean-Philippe Duval. Amb Anne Dorval, François Papineau i Leanna Chea. Drama. L'adolescent filla adoptada d'Isabelle mor en un tràgic accident. Un any després, i encara commocionada per l'experiència, Isabelle torna a l'orfenat vietnamita amb l'esperança de tornar a connectar-se emocionalment amb la seva filla Clara a través de la seva terra natal. Immersa i aclaparada, Isabelle inesperadament es troba amb la mare biològica de la seva filla i juntes busquen la manera de continuar endavant.

EL CHICO (100 ANYS)

EUA 1921. Dir. Charles Chaplin. Amb Charles Chaplin, Jackie Coogan i Edna Purviance. Comèdia dramàtica. Una mica de mala gana, el rodamon Charlot adopta un nen de 6 anys abandonat. No triga a agafar-li afecte i ensenyar-li tècniques essencials de supervivència de carrer. Amb el temps tots dos formen un gran equip. Però un dia el noi es posa malalt i els serveis socials intenten prendre la custòdia a Charlot. Versió restaurada en 4K. Primer llargmetratge de Chaplin i primera de les seves aportacions a l'inventari de grans obres de la història del cinema.

ENTRE NOSOTRAS

França 2019. Dir. Filippo Meneghetti. Amb Barbara Sukowa i Martine Chevallier. Drama. Nina i Madeleine, dues dones jubilades, estan secretament enamorades des de fa dècades. Encara que de cara als altres no són més que dues veïnes, van d'una casa a l'altra compartint la tendresa d'una vida en comú. Fins que un dia la seva relació fa un gir a causa d'un succés inesperat.

LA CHICA DEL BRAZALETE

França 2019. Dir. Stéphane Demoustier. Amb Melissa Guers, Roschdy Zem i Anaïs Demoustier. Drama. Lise, de 16 anys, està acusada d'haver assassinat la seva millor amiga. Durant el judici, els seus pares la defensen de manera indestructible. No obstant això, a mesura que la seva vida secreta comença a revelar-se la veritat es converteix en una cosa indiscutible.

NUEVO ORDEN

Mèxic 2020. Dir. Michel Franco. Amb Naian González Norvind, Diego Boneta i Mónica del Carmen. Drama. Unes fastuoses noces d'alta nissaga es converteixen inesperadament en una lluita entre classes que deriva en un violent cop d'estat. Vist a través dels ulls d'una jove

promesa i dels servents que treballen per a la seva rica família, *Nou ordre* segueix les petjades de la caiguda d'un sistema polític i del naixement d'un esquinçador nou reemplaçament.

PEQUEÑOS DETALLES

EUA 2021. Dir. John Lee Hancock. Amb Denzel Washington, Rami Malek i Jared Leto. Thriller. Deke, un xèrif adjunt del comtat de Kern, Califòrnia, s'aparella amb Baxter, un xèrif de Los Angeles, per atrapar un assassí en sèrie. La capacitat de Deke per adonar-se de les *petites coses* és inquietantment precisa, però la seva disposició a eludir les regles embolica Baxter en un dilema esquinçador. Mentrestant, Deke ha d'enfrontar-se a un fosc secret del seu passat.

RAYA Y EL ÚLTIMO DRAGÓN

EUA 2021. Dir. Paul Briggs i Dean Wellins. Animació. Ambientada en el sud-est asiàtic, la cinta segueix la història de Raya, una nena d'un gran esperit aventurer que viu en un regne anomenat Kumandra. Aquest llunyà i recòndit territori està habitat per una civilització mil·lenària. Cinc són els clans que

formen aquesta terra coneguda com la del drac i Raya, amb l'objectiu de retornar l'equilibri a la seva terra, serà l'encarregada de trobar l'últim dels dracs en l'aventura més gran de la seva vida.

¡SCOOBY!

EUA 2020. Dir. Tony Cervone. Animació. Com es van conèixer Scooby-Doo i Shaggy? Aquesta nova aventura protagonitzada pel popular, carismàtic i xerraire gos gran danès Scooby és una història d'origens sobre la peculiar colla que investiga successos paranormals. Descobrirem com es van conèixer l'icònic gos i Shaggy, i com la parella es va unir a Fred, Daphne i Wilma per formar l'agència Mystery Inc. Tots ells tornaran a pujar a la seva mítica camioneta anomenada La Màquina del Misteri, per resoldre el misteri més desafiador fins ara: un complot per alliberar el gos fantasma Cerberus. Mentre tracten de detenir aquesta apocalipsi, la colla descobrirà que Scooby té un destí èpic molt més gran del que ningú imaginava.

WOMAN

França 2019. Dir. Yann Arthus-Bertrand i Anastasia Mikova. Documental. Documental que ens porta per tots els racons del món per conèixer el retrat íntim

de milers de dones amb diferents camins de vida, modelats per la seva cultura, la seva fe o la seva història familiar. Basat en trobades en primera persona, el projecte aborda temes com la maternitat, l'educació, el matrimoni, la independència econòmica, la menstruació o la sexualitat.

Y LLOVIERON PÁJAROS

Canadà 2020. Dir. Louise Archambault. Amb Kenneth Welsh i Andrée Lachapelle. Drama. Aquesta és la història de tres ancians que han triat retirar-se del món i viure als boscos del Canadà. Al mateix temps que un gran incendi amenaça la regió, algú arriba fins al seu amagatall: una jove fotògrafa que busca un tal Boychuck. I no és l'única. Poc després, una dona de més de 80 anys apareix com una brisa lleugera que esvalotarà les seves vides. Mentre intenten comprendre la història de Boychuck a través de les seves pintures, una cosa extraordinària sorgirà entre tots ells.

CARTELLERA

CAMPRODON		Divendres	Dissabte	Diumenge	Dilluns
Casal Camprodoní	La vampira de Barcelona	-	17.00 i 20.00	17.00 i 20.00	-
RIBES DE FRESER		Divendres	Dissabte	Diumenge	Dilluns
Catalunya	Verano del 85	-	19.00	-	-
	Persépolis	-	-	18.00	-
RIPOLL		Divendres	Dissabte	Diumenge	Dilluns
Comtal	Raya i l'últim drac	-	17.30	17.30	18.00
VIC		Divendres	Dissabte	Diumenge	Dimarts
L'Atlàntida	The Farewell	-	-	-	20.00 (Cineclub Vic)
VIC		Divendres	Dissabte i diumenge	De dilluns a dijous	
Sucre	Raya y el último dragón	17.20 i 19.00	11.35 (dg.), 16.00, 17.15 i 19.00		17.20 i 19.35
	Raya i l'últim drac	18.10	11.50 (dg.), 16.20, 18.10 i 19.55		18.10
	Raya y el último dragón (VOSE)	-	11.20		17.45
	Raya y el último dragón (3D)	19.50	13.25 (dg.), 15.35 i 17.45		-
	Y llovieron pájaros (VOSE)	-	-		19.50
	Y llovieron pájaros	17.50 i 19.40	15.30, 17.50 i 19.40		18.00 i 19.30

Pequeños detalles	18.00 i 19.30	11.30 (dg.), 15.40, 18.00 i 19.30	18.00 i 19.30
¡Scooby!	-	11.30 (dg.) i 15.55	-
Nuevo orden	17.45	16.05	17.45
Entre nosotras	20.20	20.20	20.20
14 días, 12 noches	20.15	20.15	20.15
La chica del brazalete	20.20	20.20	20.20
El chico	17.45	12.00 (dg.), 16.00 i 17.45	18.20
La última gran estafa	18.25	11.40 (dg.) i 18.25	19.45
Los Croods 2: una nueva era	17.50	11.45 (dg.), 13.40 (dg.) i 17.50	17.40
La maldición de Lake Manor	20.10	20.10	-

CARDEDEU	Divendres	Dissabte	Diumenge	Dijous	
L'Esbarjo	El inconveniente	20.00	20.00	19.00	-
	Akelarre	-	-	-	20.00

LA GARRIGA	Divendres	Dissabte	Diumenge	Dilluns	
Alhambra	13a El Meu Primer Festival (...)	-	16.00	12.00	-
	Pequeños detalles	19.45	19.45	18.00 (VOSE)	19.45
	Entre nosotras	18.00	17.45	16.00	17.45
	Nuevo orden	-	-	20.15	16.00

GRANOLLERS	Divendres	Dissabte	Diumenge	Dilluns	
Edison	23 paseos	19.00 (VOSE)	19.00	19.00 (VOSE)	-
	Raya i l'últim drac	-	11.00	-	17.30
	Raya y el último dragón	-	16.00	16.00	-

GRANOLLERS	De divendres a dijous (dilluns i dimarts tancat)				
Ocin	Los Elfkins	15.35			
	Zapatos rojos y los siete trolls	17.15			
	Wonder Woman 1984 (Atmos)	19.00			
	Trolls 2: Gira mundial	15.35			
	Pequeños detalles	17.20 i 19.45 / 15.35 / 16.20 i 18.45			
	Los Croods 2: una nueva era	16.00 / 18.00			
	Y llovieron pájaros	17.45 / 19.45			
	La chica del brazalete	20.10			
	14 días, 12 noches	15.45			
	Woman	17.40			
	Salvaje	20.00			
	Nuevo orden	16.00 i 17.45			
	El profesor persa	19.30			
	En guerra con mi abuelo	16.00			
	La maldición de Lake Manor	18.00			
	No matarás	20.00			
	Entre nosotras	15.45			
	Hasta el cielo	17.45 i 20.00			

PASSATEMPS

MOTS ENCREUATS

Pau Vidal

1													
2													
3													
4													
5													
6													
7													
8													
9													
10													
11													
12													
13													

HORIZONTALS: 1. Territori de la personalitat només accessible a les peces més petites. Pista d'aterratge del tomàquet / 2. Em sumo a la humanitat. Ronc de baixa intensitat / 3. Fa la força. Tall de carn sorprenentment fibrós. Al mocador de la Laura Ros Zabalza / 4. Dins les fronteres de Timor. Ja quan era mudèjar tenia molt i molt de targarina / 5. La seva relació amb les dones està marcada per la pasta. Segueixo la mètrica clàssica però inversa / 6. Semblen deformes perquè tenen més d'una forma. El millor amic del gos / 7. Per fer-lo bé cal fer veure que no. Salt en l'escala laboral dels grums d'hotel / 8. De petit feia puntes de coixí i ara ha florit. Exaltis la versatilitat del silló / 9. Abracen en Segimon. Creixen com roselles, a cor què vols. La nevera n'és plena / 10. No cuida com caldria la forca de temps del Caudillo. L'any de la picor ja era costum / 11. Al fons del pou. Cosirà de qualsevol manera, tot sigui pel casament. Carrer a bon preu / 12. Empresonada per reduir la realitat. La seva companyia preferida és la gent que toca / 13. Ja estava preparada per aquests temps de retallades. Genera mots i posa fi al xuetim.

VERTICALS: 1. Irrisori com l'acompanyament d'una puça. Gens donada a les transparències / 2. Cap de setmana. Es va fer santa sense completar el curs de comadrona. Un dels EEUU / 3. Per unes pràctiques d'aquestes cal tirar molt de cinisme. Suca d'alguna manera, amb el decret del tsar / 4. Surto correctament del tirabuixó. Enganxada a la publicitat francesa. Un pèl de tonto / 5. Ensenyo el monstre del Piemont. En certa manera sabíem que era una timba molt fonda / 6. Mata la vori. La casa dels miserables que pretenen els futbolistes. Per boer el degollaren / 7. Sorprenentment migrats, per ser homes tres cops casats. Befa de la comèdia a la parisienne / 8. Fa punta de sota cap a sobre. Esclat tan potent que sembla una bomba / 9. Telefranquícies. Taca de vermell el camp sembrat de versos de l'Espriu. Merda eufèmica / 10. La part tova de la llima. Ens representa idiosincràticament / 11. Malaltia deguda no pas a la neurosi del pernil ans al fred. Aquell talent natural de l'Eugènia / 12. Xambes de poeta. Fan pujar el nivell de mars i oceans.

SUDOKUS

AMIC

Ompli la quadrícula de 9x9 caselles dividides en subquadrícules de 3x3 amb les xifres de l'1 al 9. No s'ha de repetir cap xifra en una mateixa fila, columna o subquadrícula.

Dificultat: mitjana

			3					9
3		8			5	6		2
				9	7	5		
	8	5				7		9
	4			7	8	2	6	
	6	7						5
			6	5				
			8					4
5	3			4	9			

Dificultat: molt difícil

	4				8			9
		7		3	9			2
	2		4					1
3		5	7					
	6			5		3		
6					5			
					6		7	4
2	5		9					

SOLUCIONS

6	2	8	9	4	7	1	3	5
7	9	8	2	1	3	4	5	6
8	2	4	6	5	3	9	1	7
1	6	7	9	3	2	4	5	8
9	4	3	5	7	8	2	6	1
2	8	5	1	6	4	7	3	9
4	1	6	2	9	7	5	8	3
3	9	8	4	1	5	6	7	2
7	5	2	3	8	6	1	9	4

Dificultat: mitjana

3	6	9	1	4	1	6	3	2
2	5	8	9	7	4	1	6	3
1	3	9	2	8	6	5	7	4
6	7	4	3	1	5	9	8	2
7	9	1	6	4	3	2	5	8
4	6	2	8	5	1	3	9	7
3	8	5	7	9	2	6	4	1
9	2	3	4	6	7	8	1	5
8	1	7	5	3	9	4	2	6
5	4	6	1	2	8	7	3	9

Dificultat: molt difícil

13	A	U	S	T	E	R	A	V	E	R	S	A	V	U
12	R	E	A	L	O	M	A	N	A	M	E	L	O	M
11	U	C	A	S	O	R	I	R	E	R	C	A	S	O
10	C	A	U	D	I	U	S	A	T	G	E	C	A	U
9	S	N	A	B	A	B	O	L	S	E	N	S	A	B
8	B	O	I	X	A	C	L	L	O	I	S	O	I	S
7	O	R	N	I	C	E	N	S	A	S	C	E	N	S
6	D	I	F	O	R	M	E	S	O	S	O	S	O	S
5	M	A	C	A	R	R	A	O	M	I	R	M	A	C
4	I	M	O	T	A	G	A	R	I	N	A	I	M	O
3	F	R	O	S	B	I	F	L	R	Z	F	R	O	S
2	N	A	I	X	O	R	U	F	L	E	T	N	A	I
1	I	N	T	I	M	I	T	A	T	P	A	I	N	T